

Citation:

Миленковска, С. (2018). Модел на интерпретација на директните и индиректните говорни чинови со примена на прагматичките теории (врз примери од македонскиот драмски дискурс). *Slavia Meridionalis*, 18. <https://doi.org/10.11649/sm.1665>

Milenkovska, S. (2018). Model na interpretacija na direktnite i indirektnite govorni činovi so primena na pragmatičkete teorii (vrz primeri od makedonskiot dramski diskurs). *Slavia Meridionalis*, 18. <https://doi.org/10.11649/sm.1665>

Соња Миленковска

Истражувачки центар за ареална лингвистика „Божидар Видоески“
Македонска академија на науките и уметностите

Модел на интерпретација на директните и индиректните говорни чинови со примена на прагматичките теории (врз примери од македонскиот драмски дискурс)

Темата на ова истражување ја следи теориската линија на анализа на говорните чинови во чија основа е интересот за перформативната функција на јазикот. Тоа значи дека јазикот не е само средство за опишување на стварноста, туку и средство со кое се вршат одредени чинови (наредување, ветување, извинување, прашување, предупредување и сл.), а со тоа и средство со кое може да се менува реалноста.

Теоријата на говорните чинови е дел од современите филозофски текови на проучување на јазикот во употреба (природниот јазик) познати како филозофија на секојдневниот говор, а поинтензивни во втората половина

This work was supported by the Macedonian Academy of Sciences and Arts.

Competing interests: no competing interests have been declared.

Publisher: Institute of Slavic Studies, Polish Academy of Sciences.

This is an Open Access article distributed under the terms of the Creative Commons Attribution 3.0 PL License (creativecommons.org/licenses/by/3.0/pl/), which permits redistribution, commercial and non-commercial, provided that the article is properly cited. © The Author(s) 2018.

на минатиот век. Најзначајните претставници на оваа струја кои директно се поврзуваат со теоријата на говорните чинови се оксфордскиот професор Џон Л. Остин (John L. Austin) и неговиот ученик Џон Серл (John Searle). Сепак, иницијалниот стимул за една ваква теорија може да му се припише на Лудвиг Витгенштајн (Wittgenstein, 1958, с. 109) кој вели дека „треба да се погледне во употребата на зборот и од тоа да се научи како тој збор функционира.“

Дефиницијата на Серл (Serl, 1991, с. 61) за говорниот чин е дека „произведувањето на реченичниот знак под одредени услови е говорен чин, а говорните чинови се основни или минимални единици на јазичната комуникација.“ Во употреба е и општоприфатениот термин *илокуциски чин* којшто Остин (Austin, 1962, с. 108) го дефинира како „искажување со одредена илокуциска сила.“

Од проучувањата на говорните чинови произлезени се неколку општи класификации на говорните чинови направени врз основа на различни критериуми. Една од попопуларните е онаа на Серл направена според видот на *илокуциската цел* (целта на говорителот да опише или репрезентира нешто, да го наведе слушателот да направи нешто, да се обврзе да направи нешто итн.). Оттука е поделбата (Searle, 1979, с. 12–17) на: *асертиви* (тврдење, објаснување, опишување), *директиви* (наредување, барање, молење, прашување), *комисиви* (ветување, договарање, заколнување), *експресиви* (честитање, благодарудување, извинување, сочувствување), *декларативи* (номинарање, прогласување). Но, поделбата која директно е поврзана со ова истражување е онаа помеѓу *директни* и *индиректни* говорни чинови. Поделбата се базира на типот на врската што постои меѓу реченицата што се искажува и нејзината комуникативна функција. Тоа значи, ако со исказна реченица нешто се тврди, на пр. *Ја фрли топката*, со прашална нешто се прашува *Дали ја фрли топката?*, и со заповедна реченица нешто се наредува *Фрли ја топката!*, тогаш станува збор за директни говорни чинови. Меѓутоа, доколку со исказна реченица се предупредува *Во тревата има змија*, со прашање се искажува наредба *Прозорецот сè уште е отворен?* (наместо *Затвори го прозорецот!*) или со прашање се искажува барање *Дали можеш да ми подадеш шеќер?* (наместо *Подади ми шеќер*), тогаш станува збор за индиректни говорни чинови. Во такви случаи реченичното значење и значењето на говорителот се раздвојуваат на различни начини, односно говорителот искажува реченица, го мисли тоа што го вели, но исто така мисли и нешто повеќе, поточно мисли или подразбира друга илокуција со поинаква пропозициска содржина.

Последните примери најдобро ја илустрираат проблематичноста на индиректните говорни чинови: како е возможно говорителот да каже едно нешто и да го мисли тоа, но исто така да мисли и нешто друго, и како е можно слушателот да го разбере индиректниот говорен чин кога реченицата што ја слуша и разбира значи нешто друго? Или, како воопшто се можни индиректните говорни чинови? Која е мотивацијата за нивната употреба?

Во насока на давање одговор на поставените прашања, како појдовна теза се зема тврдењето на Серл (Searle, 1979, с. 32) дека индиректните говорни чинови се можни врз база на взаемното, заедничко знаење кое го делат говорителот и слушателот, и лингвистичко и нелингвистичко, заедно со општите способности, рационалноста и општата способност за изведување заклучоци од страна на слушателот. На тоа се надоврзува и соодветната апаратура, односно прагматичките теории кои го објаснуваат индиректниот дел на овие говорни чинови. Покрај теоријата на говорните чинови, тоа се: општите принципи на кооперативната конверзација на Пол Грајс (Paul Grice) и теоријата на конверзациската импликатура на Грајс, теоријата на релевантност на Спербер (Sperber) и Вилсон (Wilson) и теоријата на учтивост меѓу соговорниците.

Општите принципи на кооперативната конверзација ги одредуваат „идеалните услови“ во кои се одвива една конверзација. Тоа значи дека соговорниците се рационални агенти коишто се придржуваат на општ принцип на рационалност наречен *принцип на кооперативност*, односно дека во конверзацијата треба да се придонесува онака како што се бара, на соодветно ниво и во согласност со целите или насоките на разговорот во кој се учествува. Овој принцип Грајс (Grice, 1989, с. 26–28) го развива во девет максими класифицирани во четири категории:

Во категоријата на *квантитет* се максимите:

1. Да се придонесува доволно информативно во конверзацијата
2. Придонесот да не биде повеќе информативен од што се бара

Категоријата *квалитет* ги содржи максимите:

1. Да не се кажува она што не е вистина
2. Да не се кажува она за што нема соодветни докази

Во категоријата на *релацијата* спаѓа максимата:

1. Тоа што се кажува да биде релевантно

Категоријата на *модалитетот* (начинот) се однесува на начинот како да се зборува. Супермаксимата на оваа категорија е придонесот во конверзацијата да биде јасен, додека максимите се:

1. Да се избегнуваат нејасни изрази
2. Да се избегнува двосмисленост
3. Да се биде краток
4. Да има ред во говорот

Концептот на *конверзациската импликатура* подразбира обид да се сфати способноста на „читање помеѓу редови“, која објаснува како можеме да разбереме информација која не е експлицитно изговорена или напишана? Станува збор за појава кога на основното, конвенционално значење на некое искажување, во одредена комуникациска ситуација и со одредени намери на говорителот, му се придружува дополнително значење кое станува главно.

Поврзаноста меѓу принципот на кооперативност и максимите со конверзациската импликатура доаѓа до израз токму кога учесникот во конверзацијата ги нарушува или експлоатира максимите на различен начин што игра клучна улога во генерирањето на индиректните говорни чинови.

Теоријата на релевантност претставува когнитивно-прагматичка теорија на комуникација и се однесува на интерпретацијата на индиректноста согласно принципите на релевантност (тоа што говорителот го кажува треба да биде релевантно). Според оваа теорија, за успешна комуникација единствената цел меѓу соговорниците е едниот да разбере и другиот да биде разбран. Затоа релевантноста се смета за главно комуникативно средство што го води процесот на заклучување потребен да се идентификуваат комуникативните интенции кои се кријат зад искажувањето.

Теоријата на учтивост се однесува на феноменот на учтивноста како главна мотивација за појава на индиректност во меѓучовечката комуникација. Според Лејкоф (Lakoff) (cit. Watts, 2003, с. 50): „учтивноста е наменета да ја олесни интеракцијата со минимизирање на потенцијалниот конфликт и конфронтација инхерентни на секој облик на меѓучовечки односи.“ Па како прагматички феномен најчесто се интерпретира како стратегија со која говорителот одржува хармонични меѓучовечки релации.

Имајќи ја предвид главната теза на Серл, апаратурата (прагматичките теории) за објаснување на индиректните говорни чинови, и секако конверзацискиот карактер на говорните чинови (бидејќи како основни единици на јазичната комуникација, нормално е да се појавуваат во конверзација) се поставуваат две прашања:

- како директните, а особено индиректните говорни чинови се реализираат и функционираат во конверзациски ситуации на еден природен јазик (како што е македонскиот) и во одреден тип на дискурс на тој јазик (како на пр. драмскиот дискурс)?
- како споменатите прагматички теории и принципи можат да се применат во анализата и интерпретацијата на примери со директни и индиректни говорни чинови од соодветниот јазик и дискурсен тип?

Конверзацискиот карактер на говорните чинови води кон уверување дека тие најлесно можат да се препознаат и разграничат во дијалог. Како мошне погодни за анализа на директните и на индиректните говорни чинови, за потребите на ова истражување беа земени примери од драмскиот дискурс, и тоа од посовремените македонски драми: *Црна дупка* и *Лонг плеј* од Горан Стефановски и *Кандид во земјата на чудата* од Венко Андоновски.

Главната хипотеза која треба да даде одговор на поставените прашања е дека реализацијата на директните и индиректните говорни чинови во драмскиот дискурс почива врз специфичната структура на типовите на јазична размена (комбинации на директни и индиректни говорни чинови) помеѓу учесниците во дијалозите на драмските текстови. Инаку, главната хипотеза се изведува преку две специфични хипотези:

- првата, дека реализацијата на директните, а особено на индиректните говорни чинови во размената помеѓу учесниците во дијалозите се одвива во функција на стратегиите кои соговорниците ги применуваат во меѓусебната комуникација;
- втората, дека зад избирањето на конкретна стратегија стои определена комуникациска мотивација која е особено специфична во случајот на стратегијата на индиректноста.

Анализата на специфичната структура на типовите на јазична размена и интерпретацијата со примена на прагматички теории е направена во рамки на претпоставен основен модел на реализација на директните и индиректните говорни чинови. Моделот се состои од четири типа на

парови – комбинации од директни и индиректни говорни чинови, односно четири типа на размена помеѓу учесниците во дијалозите:

1. директен говорен чин (ДГЧ) мотивиран од директен говорен чин (ДГЧ)
2. индиректен говорен чин (ИГЧ) мотивиран од директен говорен чин (ДГЧ)
3. директен говорен чин (ДГЧ) мотивиран од индиректен говорен чин (ИГЧ)
4. индиректен говорен чин (ИГЧ) мотивиран од индиректен говорен чин (ИГЧ)

1. Во првиот тип на размена (ДГЧ – ДГЧ) пронајдени се 87 примери, што укажува на мошне фреквентна употреба. Во овој тип на размена во функција на ДГЧ најзастапени се асертивите и директивите, а поретко експресивите. Најдоминантни се размените со редослед *прашање – одговор*, односно

прашање – да/не одговор:

- 1) БОНД: Го познавате овој човек што излезе?
ФАТИМА: Не.
(Г.С.Л.П., 2002, с. 3)

и *прашање – информација* (за одредена локација, информации за одредена личност, но и лични прашања како одговор):

- 2) КАНДИД: Каков интелектуалец сте вие?
КАКАМБО: Академик.
(В.А.К.З.Ч., 2004, с. 5)

Поретки се размените:

тврдење – тврдење

- 3) АНА: Таа твоја морбидна фантазија ќе те докусири.
СИЛЈАН: Знам.
(Г.С.Ц.Д., 2002, с. 5)

барање – тврдење

- 4) КАНДИД: Објаснете малку положично.
ПАНГЛОС: Се е јасно.
(В.А.К.З.Ч., 2004, с. 1)

наредба – наредба

5) ЦВЕТА: Јади и легнувај.

СИЛЈАН: Не викај.

(Г.С.Ц.Д., 2002, с. 2)

А најретки размените од типот:

честитање – заблагодарување

6) СВЕТЛЕ: Честитам.

СИЛЈАН: Благодарам.

(Г.С.Ц.Д., 2002, с. 1)

Примерите во овој тип на размена се совршено јасни, претежно информативни, експлицитни и без дополнителни недоразбирања или скриени значења, т.е. имплицатури, а притоа нема некое подрастично нарушување на максимите.

2. Во вториот тип на размена (*ДГЧ – ИГЧ*) пронајдени се 70 примери, што укажува на мошне фреквентна употреба, иако оваа размена не беше претпоставена како преферирана, односно немаркирана. Овде, најдоминантни се размените каде што во функција на ДГЧ се јавуваат директиви (прашања, и поретко наредби, барања, совети, препораки и сл.), а во функција на ИГЧ асертиви (тврдења) и помалку директиви (најчесто прашања).

прашање – тврдење

1) СИЛЈАН: Сакаш да ми бидеш девојка?

СВЕТЛЕ: Имам дечко. (не)

(Г.С.Ц.Д., 2002, с. 1)

2) ТАТКОТО: Каква ми е состојбата?

ЦВЕТА: Изгуби многу крв. (лоша)

(Г.С.Ц.Д., 2002, с. 15)

3) ЕНЦИ: Ајде да ја минеме ноќта заедно?

МИК: Никогаш нема да го скршиш ова срце од камен. (не)

(Г.С.Л.П., 2002, с. 9)

прашање – прашање

- 4) КАНДИД: Вие сте бунтовници?
КОМИТА 1: Да не сме аптекари, мајката? (да, бунтовници сме)
(В.А.К.З.Ч., 2004, с. 2)

наредба – тврдење

- 5) КАФАНЦИЈАТА: Испиј ја побрзо водата и фаќај магла.
КАНДИД: Но јас ги чекам Џамалудин и Галин. (не можам)
(В.А.К.З.Ч., 2004, с. 6)

Во оваа размена најчестите мотивации за употреба на индиректност е да се биде учтив (како пр. 1), потоа со искажувањето да се ублажи или засили одреден ефект кај соговорникот (пр. 2 и 3), да се оправда слушателот со објаснувања (5), но и за пренесување на саркастични пораки (4). Најчесто се прекршува максимата за квантитет (придонесот да не биде повеќе информативен од што се бара), и нешто помалку супермаксимата на категоријата на модалитетот, односно јасност во конверзацијата, како и првата максима на квалитет „да не се кажува она што не е вистина“ (3).

3. Во третиот тип на размена (ИГЧ – ДГЧ) пронајдени се 10 примери, што укажува на мошне мала фреквенција на употреба. Во примерите во функција на ИГЧ најчесто се јавуваат асертиви (како тврдења) и директиви (како прашања), додека во функција на ДГЧ се јавуваат тврдења и *да/не* одговори.

прашање-тврдење

- 1) КАНДИД: А со кого имам чест, молам? (Претставете се.)
УЧИТЕЛОТ: Учителот во земјата на чудата.
(В.А.К.З.Ч., 2004, с. 8)

тврдење-тврдење

- 2) ПЕРО: Велиш виново ти се допаѓа. (Ти се допаѓа виново?)
СИЛЈАН: Одлично е.
(Г.С.Ц.Д., 2002, с. 5)

Малата фреквенција на употреба укажува дека овој тип на размена не се преферира многу. Но, кога се употребува, тоа се должи на потребата да се

биде учтив (1), или на потребата на говорителот да добие потврда од слушателот, кога не е до крај сигурен во на своето тврдење, а не сака да праша (2).

4. Во четвртиот тип на размена (ИГЧ – ИГЧ) пронајдени се 27 примери, што значи трета по застапеност размена во примерите од драмските текстови. Во функција на ИГЧ се јавуваат асертиви и директиви.

прашање – тврдење

- 1) КАНДИД: Ќе можам ли да телефонирам, добри луѓе? (Дајте ми телефон!)
КОМИТА 1: Овој е луд. Начисто е луд. (Не може.)
(В.А.К.З.Ч., 2004, с. 2)
- 2) ТАТКОТО: Дали би сакала да идеш со мене? (Биди ми девојка.)
МАЈКАТА: Би морала да размислам. (Не сум сигурна)
(Г.С.Л.П., 2002, с. 4)

тврдење – тврдење

- 3) МИК: Не сакам да си дел од мојот свет, само биди ми женска у позадина. (Биди ми љубовница.)
РАБОТНИЧКАТА: Но јас носам твое дете. (Не.)
(Г.С.Л.П., 2002, с. 9)

Мотивацијата за овој тип на размена ИГЧ – ИГЧ се должи на употребата на учтивоста во иницијалниот ИГЧ за остварување на одредена цел од страна на говорителот. Фидбекот (исто така ИГЧ) е различен во примерите и може да резултира со потреба од страна на слушателот да го засили ефектот на својот одговор во понегативна, поагресивна смисла (1) или пак да одговори со учтивост (2).

Како мотивација за оваа размена се земаат и дискретните игри на додвојување, заведување, одбивање, доверување во двата правци. Во повеќето примери не е почитувана втората максима на Грајс во категоријата на квантитет, придонесот да не биде повеќе информативен од што се бара, а во повеќето пак се експлоатира третата субмаксима на максимата за учтивост на Лејкоф (кај Fraser, 1990, с. 223) (особено од страна на говорителот): направи соговорникот да се чувствува добро (кога се очекува блиска учтивост, односно кога соговорниците се во блиска врска, роднини, пријатели и сл.).

- Резултатите од анализата и интерпретацијата на примерите покажаа дека:
- најчестите мотивации за употребата на ИГЧ во македонскиот драмски дискурс се: учтивоста, потребата да се засили или ублажи одредена порака, желбата да се биде интересен и потребата за водење на по-суптилни емотивни разговори.
  - во функција на ДГЧ најчесто се појавуваат асертивите и директивите, а поретко експресивите, а во функција на ИГЧ асертивите и директивите.
  - при изведувањето на ИГЧ најчесто е прекршувана втората максима на Грајс во категоријата на квантитет, односно придонесот да не биде повеќе информативен од што се бара. Нешто поретко се крши супер-максимата на категоријата на модалитетот (начинот како да се зборува), односно придонесот во конверзацијата да биде јасен, а најретко првата максима на квалитет, односно да не се кажува она што не е вистина.

Може да се заклучи дека и покрај специфичноста на индиректните говорни чинови истражувањето покажува дека директните, а особено индиректните говорни чинови мошне успешно се реализираат, комбинираат и функционираат во најразлични конверзационски ситуации во драмскиот дискурс на македонскиот јазик. Врз база на тоа може да се претпостави постоење на прилично фреквентна употреба на стратегијата на индиректност и во секојдневната комуникација на говорителите на македонскиот јазик.

Кратенки

- ДГЧ   – директен говорен чин
ИГЧ   – индиректен говорен чин
В.А.К.З.Ч.   – Венко Андоновски, Кандид во земјата на чудата
Г.С.Ц.Д.   – Горан Стефановски, Црна дупка
Г.С.Л.П.   – Горан Стефановски, Лонг плеј

БИБЛИОГРАФИЈА

- Austin, L. J. (1962). *How to do things with words*. Oxford: Oxford University Press.
- Coulthard, M. (2014). *An introduction to discourse analysis*. New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315835884>
- Fraser, B. (1990). Perspectives on politeness. *Journal of Pragmatics*, 14(2), 219–236. [https://doi.org/10.1016/0378-2166\(90\)90081-N](https://doi.org/10.1016/0378-2166(90)90081-N)

- Gillian, B., & Yule, G. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.
- Grice, P. (1989). *Studies in the way of words, Logic and conversation*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Leech, G. (1985). *Semantics, the study of meaning*. Harmondsworth: Penguin Books.
- Searle, R. J. (1975). Indirect speech acts. *Syntax and Semantics*, 3, 59–82.
- Searle, R. J. (1979). *Expression and meaning: Studies in the theory of speech acts*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511609213>
- Serl, D. (1991). *Govorni činovi*. Beograd: Nolit.
- Sperber, D., & Wilson, D. (1986). *Relevance: Communication and cognition*. Oxford: Blackwell.
- Watts, R. (2003). *Politeness*. New York, NY: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511615184>
- Wittgenstein, L. (1958). *Philosophical investigations*. Oxford: Blackwell.
- Yule, G. (1998). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.
- Кусевска, М., Нешковска, С., Трајкова, З., & Смичковска, Ф. (2014). *Говорни чинови: Барање, заблагодарување, извинување, приговарање во англискиот и во македонскиот јазик*. Скопје: Академски печат.

Извори

- Андоновски, В. (2004). *Кандид во земјата на чудата: Пет драми* [В.А.К.З.Ч.]. Скопје: Култура.
- Стефановски, Г (2002а). *Лонг плеј: Собрани драми* [Г.С.Л.П.]. Скопје: Табернакул.
- Стефановски, Г. (2002б). *Црна дупка: Собрани драми* [Г.С.Ц.Д.]. Скопје: Табернакул.

BIBLIOGRAPHY

(TRANSLITERATION)

- Austin, L. J. (1962). *How to do things with words*. Oxford: Oxford University Press.
- Coulthard, M. (2014). *An introduction to discourse analysis*. New York, NY: Routledge. <https://doi.org/10.4324/9781315835884>
- Fraser, B. (1990). Perspectives on politeness. *Journal of Pragmatics*, 14(2), 219–236. [https://doi.org/10.1016/0378-2166\(90\)90081-N](https://doi.org/10.1016/0378-2166(90)90081-N)
- Gillian, B., & Yule, G. (1983). *Discourse analysis*. Cambridge: Cambridge University Press.

- Grice, P. (1989). *Studies in the way of words, Logic and conversation*. Cambridge, MA: Harvard University Press.
- Kusevska, M., Neškowska, S., Trajkova, Z., & Smičkovska, F. (2014). *Govorni činovi: Baranje, zblagodaruvanje, izvinuvanje, prigovaranje vo angliskiot i vo makedonskiot jazik*. Skopje: Akademski pečat.
- Leech, G. (1985). *Semantics, the study of meaning*. Harmondsworth: Penguin Books.
- Searle, R. J. (1975). Indirect speech acts. *Syntax and Semantics*, 3, 59–82.
- Searle, R. J. (1979). *Expression and meaning: Studies in the theory of speech acts*. Cambridge: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511609213>
- Serl, D. (1991). *Govorni činovi*. Beograd: Nolit.
- Sperber, D., & Wilson, D. (1986). *Relevance: Communication and cognition*. Oxford: Blackwell.
- Watts, R. (2003). *Politeness*. New York, NY: Cambridge University Press. <https://doi.org/10.1017/CBO9780511615184>
- Wittgenstein, L. (1958). *Philosophical investigations*. Oxford: Blackwell.
- Yule, G. (1998). *Pragmatics*. Oxford: Oxford University Press.

Sources

- Andonovski, V. (2004). *Kandid vo zemjata na čudata: Pet drami* [V.A.K.Z.Č.]. Skopje: Kultura.
- Stefanovski, G. (2002a). *Long plej: Sobrani drami* [G.S.L.P.]. Skopje: Tabernakul.
- Stefanovski, G. (2002b). *Crna dupka: Sobrani drami* [G.S.C.D.]. Skopje: Tabernakul.

Model interpretaciji bezpošrednich i pošrednich aktów mowy poprzez zastosowanie teorii pragmatycznych (na przykładach z macedońskiego dyskursu dramatycznego)

Artykuł przedstawia model interpretacji bezpośrednich i pośrednich aktów mowy w oparciu o teorie pragmatyczne. Celem prezentacji jest pokazanie, jak funkcjonują i jak w jakich wzajemnych kombinacjach występują one w sytuacji rozmowy w dramatycznych tekstach macedońskich, a także wskazanie motywacji pewnych form realizacji tych aktów.

Słowa kluczowe: bezpośrednie akty mowy, pośrednie akty mowy, interpretacja, pragmatyczne teorie, macedoński dyskurs dramatyczny

A Model for Interpretation of Direct and Indirect Speech Acts Using Pragmatic Theories (Examples from Macedonian dramatic Discourse)

This paper presents a model for the interpretation of direct and indirect speech acts using pragmatic theories. The aim of this presentation is to show the functioning and mutual combinations of direct and, especially, indirect speech acts in conversational situations of dramatic discourse in Macedonian, and also to show the motivation for certain kinds of their realizations.

Keywords: direct speech acts, indirect speech acts, interpretation, pragmatic theories, Macedonian dramatic discourse.

Notka o autorce

Sonja Milenkovska (*Соња Миленковска*) (sonjam@manu.edu.mk) – lingwistka, macedonistka. Asystentka w Centrum Lingwistyki Arealnej, w Macedońskiej Akademii Nauk i Sztuk. Zainteresowania naukowe: składnia i morfologia języka macedońskiego.

Sonja Milenkovska (sonjam@manu.edu.mk) – linguist, Macedonist. Assistant at the Center for Areal Linguistics at the Macedonian Academy of Sciences and Arts. Research interests: syntax and morphology of the Macedonian language.